

VZNIK ČESKOSLOVENSKA - NÁSTUP FILADELFSKÉ EPOCHY?

Luboš Rokos

Okolnosti vzniku Československa r. 1918 vyvolávají zájem i spekulace týkající se esoterního pozadí celé události. Nárok na vznik Československa byl vyhlášen T. G. Masarykem v americkém městě Filadelfii. Jméno znamená v překladu "Město bratrské lásky".

Filadelfii založil William Penn, hlava anglické sekty kvakerů. Filadelfie se stala hlavním městem státu Pennsylvánie, v překladu "Pennovy lesy". Kvakeři měli jméno podle slova "quake" - třást se, protože se tancem měli dostávat do mystických stavů. Jako naprostá většina mystiků byli i kvakeři tolerantní vůči jiným vyznáním a umožňovali přistěhování náboženským proudům mennonitů, baptistů, amishů a také Moravských bratrů, dědiců Jednoty bratrské - slovanský prvek tak měl ve Filadelfii své místo.

Americký kontinent byl vůbec v očích Evropanů objektem náboženských představ. Katolíci včetně Kolumba zde chtěli objevovat pozemský Ráj, odkud byli vyhnáni Adam s Evou, protestanti zde zakládali vlastní komuny, kde mohli žít svým ideálním způsobem života, jaký byl v Evropě nemyslitelný (a také je v USA možné, aby sekta mormonů dodnes vládla státu Utahu). Do tohoto způsobu myšlení náleží pojmenování nových území jako "Sion divočiny" nebo "Nový Kanaán" = "Nová Země zaslíbená" a jména měst jako Providence - "Prozřetelnost". Jméno Filadelfie spadá též do tohoto okruhu jmen.

Zároveň je však filadelfská epocha podle Rudolfa Steinera názvem pro šestou poatlantskou epochu, kdy se centrum lidského vývoje přesune ke slovanským národům, které mají za úkol mj. vytvořit společnost všeobecného bratrství.

Karel Funk cituje ve svém článku Josefa Prouzu: "Příčiněním profesora Masaryka byla v Americe založena a scházela se Demokratická unie střední Evropy. Předsedou byl T. G. Masaryk... Deputace Unie byla přijata i presidentem Wilsonem. Dne 23. října 1918 v historicky památné Síni nezávislosti byl projednán a posléze vyhlášen souhrn porad a na nádvoří bylo Masarykem přečteno společné prohlášení, přičemž podle historického vzoru zazněl Zvon nezávislosti. Tímto historickým faktem počínal působiti impuls šesté kultury, která ve Zjevení sv. Jana se nazývá církví filadelfskou, leč slovo církev se nemůže brát ve smyslu církevním. Tím rozumíme pouze duchovní nauku šesté poatlantské kultury. ... Otec naší slovanské kultury, náš prvý president T. G. Masaryk, zlomil apokalyptickou pečeť v době vibrace Prithivi, zlomil pečeť šesté kultury tímto prohlášením sebeurčení národů, prohlášením samostatnosti kolébek slovanské kultury, vycházející z naší republiky." 1)

K celému vyznění jsem skeptický z několika důvodů. Vlastní počátek filadelfské epochy, ono zlomení pečeti, má nastat přibližně k r. 3573. Vnést do nepřipravené současnosti budoucí impuls, a tím výsledek znetvořit nebo poškodit, to je ale přece styl luciferských bytostí. Pokud by mělo být Československo prvním vzorem bratrského soužití slovanských národů, stojící pod ochranou božských bytostí, proč nevydrželo déle jak jedno století? Jestli odpověď zní, že Češi a Slováci nebyli na společné soužití a vzájemné pochopení zralí, tak jsme u toho... Rovněž přípravná fáze se ještě nedá počítat za samotný začátek. Šestá poatlantská epocha, nebo-li další zlomení pečete, má začít v polovině čtvrtého tisíciletí, a ne ve Filadelfii roku 1918 z rukou T. G. Masaryka.

Před nástupem každé epochy se vyskytují pokročilí lidé, kteří mají vstřebávat zásady nové epochy a být tímto způsobem vepředu. To probíhá podle Steinera v rámci nějakých forem.

První formou bývalo seskupení pokročilých lidí do oddělené "kolonie", kde byli cíleně připravováni na nové epochy. V lemurském eonu zmítaném sopečnými výbuchy, což byly reakce na negativní lidské vášně, byla část lidí odvedena na klidné místo, aby přečkala katastrofu a dala zárodek lidstva nového, atlantského eonu. Atlantskou katastrofu přečkala část lidstva pod vedením zasvěcence Manua, který poskytl svému lidstvu průvodcovské i duchovní vedení.

Další takovou formou je zasvěcení. Duchovně pokročilý jedinec zde získává nové schopnosti odpovídající budoucím epochám. Zednářská zasvěcení tak měla podle Steinera uvádět člověka např. do venušské doby vývoje Země, kde nastane vůbec pevné bratrství a láska mezi lidmi; dobročinnost praktikovaná dnešními zednáři má být památkou na toto zasvěcení. Staří zednáři tak tvořili také něco jako "kolonii", způsob žití v tajné organizaci.

Nejlépe dokumentovatelný přechod lze vysledovat mezi čtvrtou, tedy řeckou-latinskou epochou, a epochou pátou, germánskou. K přelomovému roku 1413 už dávno nefungovala římská říše řízená přímo z Říma. Po pádu Západořímské říše r. 476 převzali římský impuls germánské státy západní Evropy. 2) Karel Veliký zahájil proces "renovatio imperii", tedy obnovu (římské) říše. Sám byl po vzoru římských vládců korunován titulem císaře. Po Francích převzali ideu obnovy římské říše saští Otoni. Jejich zásluhou pak počíná útvar postupně zvaný Svatá říše římská nebo Svatá říše římská národa německého. Říšští vládcí podnikali náročné cesty přes Alpy, aby se nechali korunovat papežem na císaře. To všechno v době, kdy mohli prosazovat svoji vládu vlastními silami bez ohledu na postoj Říma.

Svatá říše římská prosazovala ideu "Jeden vládce, jeden stát, jedno náboženství". Tuto ideu a orientaci na Řím odstranil nástup protestantismu. Steiner klade začátek této epochy k r. 1413, kdy začal působit proti katolické církvi Jan Hus. Do důsledku to dotáhl Luther, když odvrátil říši od papežství, a tím i od Říma a římské kultury. Rozpad náboženské jednoty byl prosazením protestantismu také logický. Nová, germánská epocha mohla nahradit starou řecko-latinskou.

V žádném z případů přechodů epoch a eonů neprobíhá úplné odstříhnutí se od přítomnosti. Čeká se na určenou dobu, kdy přijde nový začátek, a v posledním případě nositelé budoucího impulsu po staletí udržují tradici mizející epochy. Vznik Československa ale působí jednak předčasným dojmem, jednak vědomým odvržením minulé germánské epochy.

V dnešní době neprobíhá zárodečný proces nového lidství podle Steinera stylem vytváření oddělených kolonií apod., ale nové společenství mají tvořit lidé po celém světě, ze všech národů, kteří se spojí pod michaelským impulsem. Proti spojující síle ale působí ahrimanské síly, které se snaží držet lidi rozdělené a zneprátelené. A sem zařazuje Steiner i nenávisť mezi národy: "Ahrimanské síly jsou v plné práci ve skutečnosti všude tam, kde vzniká disharmonie mezi skupinami lidí. ... A tak, aby vytvořil neshody, Ahriman použije také to, co se vyvíjí ze starých podmínek dědičnosti, kterou člověk již skutečně přerostl v páté poatlantské epoše. Ahrimanské síly používají všechno, co je odvozené ze starých základů dědičnosti, aby proti sobě postavil lidi v konfliktních skupinách. Všechno co vychází ze starých rozdílů rodinných, rasových, kmenových, národních, používá Ahriman, aby vytvořil zmatek. 'Svobodu každému národu, dokonce tomu nejmenšímu...' To jsou pěkně znějící slova. Ale síly člověku nepřátelské vždy užívají pěkná slova, aby mohly přinést zmatek, aby dosáhly věcí, které si Ahriman přeje dosáhnout během své

inkarnace." 3) A jinde: "To, co nyní vystupuje, zakládání všech možných národních států a národních státčků, je tím - co pracuje proti vývoji lidstva. Je to strašné vzpírání se proti smyslu vývoje 5. poatlantského období, co spočívá v těchto slovech: 'Každému jednotlivému národu stát!'" 4)

Steiner tedy kritizuje i praxi národního sebeurčení jako něčeho, co odděluje národy, co zasévá mezi lidi rozdělení. Amerického prezidenta W. Wilsona, který pomáhal Masarykovi s nezávislostí Československa, komentuje Steiner takto: "Woodrow Wilson píše skvěle, ale je přítom ve svém podvědomí něčím posedlý. Je tu démonická posedlost. V jeho podvědomí je něco, co mu vnuká, co má psát. Skrze jeho duši mluví démon, který se ovšem zvláštním způsobem projevuje v Američanu 20. století. Proto ta velkolepost a mohutnost." 5) A na jiném místě: "V případě Woodrowa Wilsona však jakoby mu jeho vlastní vnitřní démon, jímž je ve svém podvědomí posedlý, dával vnuknutí do jeho vědomí. ... Tak je třeba říci: To, co přichází od Wilsona, vychází z určité posedlosti." 6) A tento posedlý člověk (pokud se nepletu, popsáný způsob posedlosti odpovídá ahrimanskému stylu našeptávání) stál u rozbití Rakouska-Uherska a zrodu Československa.

Rozpadem Rakouska-Uherska skončila jedna etapa soužití a potýkání Slovanů a Germánů (ponecháme nyní stranou Maďary a další). Ideálním obrázkem monarchie by asi byla federace rovnoprávných národů. Takovou monarchii chtěl zavést i poslední habsburský císař Karel I. ke konci války, ale to již bylo pro slovanské národy pozdě. Slované mohli uvažovat asi takto, a netroufám si je soudit: "Je tu vláda, která nás využívá a nedá nám plná práva. Pak po nás tato vláda chtěla, abychom šli za ni krváčet. Proč ale pokládat život za někoho, kdo nás zneužívá v míru? A není zabíjení pro takovou vládu jen další příklad našeho zneužívání?" Proklamace ochoty k federalizaci se mohla chápat jen jako poslední zoufalý ústupek, na odpuštění Habsburkům a narovnání vztahů už nebylo místo.

Kontakty Slovanů s Germány ale musí fungovat nadále. Mezi pátou poatlantskou epochou Germánů a začátkem východoslovanské epochy určitě něco proběhne. Jak píše Emil Pálaš v úvaze o úloze Slovenska: "Som presvedčený, že Slovania majú teraz rozvinúť vedu o duši, ktorej plodom bude psychologická, spoločenská a mravná revolúcia. Začať to musia západní Slovania tým, že prevezmú racionalitu Germánov a prepracujú ňou svoje citové vnuknutia, čím sa premenia na nový druh imaginatívneho poznania – slovanské oko srdca." 7)

Přelom epoch podle Steinera probíhá tak, že odcházející epocha završí své poslání, vytvoří nějaký zralý plod, a ten předá epoše nastupující. Steiner udává příklad na poli filosofie. Vrchol německého idealismu představuje Hegel, jehož umí ruští filosofové typu Solovjeva shrnout několika odstavci a ještě k tomu procítěně... Germáni mají za úkol zpracovat svět rozumově, probírají věci do detailů, dá se říct, že vše rozebírají až na atomy (ostatně fyzikální pochopení světa je také věcí Germánů, průmyslová revoluce jako plod fyzického studia započala v Anglii a Americe). Slovanský člověk má možná za úkol vnímat svět zase více vcelku, pomocí vhledu nebo srdce; snad se dá říci, že i více živě, v opozici k mechanickému, neživému světu fyziky.

Steiner udává vztah i mezi zeměpisnými podmínkami národů a jejich vlastnostmi. Germánské národy s ostrým myšlením sídlí v místech, kde se ostré výběžky země ztrácejí v mořích. Ideálním územím jsou tedy poloostrovy a ostrovy. Na poloostrově a ostrovech Středozevního moře ostatně sídlili Řekové, kteří vyvinuli vědu o logice a klasickou filosofii. Když se podíváme na mapu Eurasie, tak od úzkých poloostrovů na západě Evropy se směrem na východ rozléhá obrovská plocha země, z mého pohledu evokující nekonečnou duši nebo nekonečnou náruč ruského člověka.

Na evropských ostrovech a poloostrovech obývaných převážně Germány se tedy vyvíjela kultura techniky a rozumu, ale pozornost si zaslouhuje i společenský život. Pátá poatlantská epocha má probudit duši vědomou, a k životu duše vědomé patří jako východisko individuální svoboda. Protože individua potřebují svobodu, bouří se duše vědomá proti všem formám autokratické vlády, místo toho se soustředí na demokratické způsoby soužití. Aby mohl svobodu užívat každý, je potřeba vzájemná tolerance a ochrana práv menšin.

Ke germánské kultuře panuje nedůvěra, protože germánství si lidé i v Čechách spojují s Hitlerem, ale popisovaná germánská kultura není totalitní, nýbrž je založená na svobodě a toleranci. Rovněž pravým představitelem německví pak v anthroposofickém pojetí není Hitler, ale Goethe. Jako vrchol germánské poloostrovní kultury vnímám skandinávské země - pokojně demokracie či parlamentní monarchie; první evropské země, kde bylo zavedeno volební právo žen; zákony chránící děti před násilím (kdy nelze dát ani pohlavek); zájem o ochranu prostředí, kde člověk žije - silné hnutí Zelených stejně jako nejstarší zákony na ochranu památek. 9)

Všechno jsou to možná základy, minimálně ale výzvy, které Západ odkazuje Východu, aby přijal nebo jinak zpracoval. Rudolf Steiner píše hlavně o východních Slovanech jakožto nositelích už vlastního impulsu šesté epochy. K západním nebo jižním Slovanům se nevyjadřuje tolik, jedna taková zmínka se objevuje v jeho Symptomatologii dějin: "Východ s ruským prvkem se postará o to, aby byl pochopen duch. Západ se postará o to, aby bylo pochopeno tělo. Střed se postará o to, aby byla pochopena duše." 9) Emil Páleš píše o západních Slovanech jakožto národech, které mají zpracovávat impulsy páté epochy a chystat je pro epochu šestou. Převzít západní racionalitu a duševně ji prosvětlit; začít se může třeba i s "teorií", s rozlišením pojmů duše a duch, protože západní křesťanství je na rozdíl od východního spojuje v jedno.10) S takovými výzvami lze pracovat dnes a tady, ať už měl západoslovanský impuls započít ve Filadelfii roku 1918, nebo probíhat nezávisle na tamějším aktu.

1) Funk, Karel: Skryté pozadí 28. října -

http://antroposof.sk/diela_pc/funk_skryte_pozadi_28_rijna_1918.pdf , s.3.

2) Východořímská říše trvala dále. Centrum leželo v Konstantinopoli a jazyk a kultura tohoto státu byly řecké. Tato nositelka řecko-latinského impulsu podlehl deficitivně Turkům r. 1453, pouhých 40 let po r. 1413, kdy končila řecko-latinská epocha.

3) Ahrimanský podvod, GA 193 http://antroposof.sk/diela_pc/steiner_ahrimansky_podvod.pdf , s. 6-7.

4) Steiner, Rudolf: Symptomatologie dějin. Michael, Svatý Kopeček u Olomouce 2008, s. 151.

5) Steiner, Rudolf: Jak najdu Krista. http://www.bdelost.sk/diela/steiner/steiner_jak_najdu_krista.html#17
Text je v závěru článku mezi poznámkami 16 a 17.

6) Symptomatologie dějin, s. 78.

7) Páleš, Emil: Má Slovensko nějakou úlohu? -

http://antroposof.sk/diela_pc/pales_ma_slovensko_nejaku_ulohu.pdf , s.5.

8) Zajímavé je ještě sledovat rozdíly mezi Švédy žijícími kolektivismem, jehož symbolem byl tamější

sociální stát, a mezi individualistickou kulturou Dánů. Dán se vás jako první zeptá na vaše jméno a snaží se ho opakovat a nekomolit. Na poštovních schránkách jsou vlastní jména všech členů rodiny a jméno člověka se dává na všechna možná místa, kde je činný.

9) Symptomatologie, s. 152.

10) Dějinný vznik klade Steiner k 8. ekumenickému koncilu r. 869, kterému věnuje první kapitolu knihy "Stavební kameny k pochopení mysteria Golgoty", vydané nakladatelstvím Michael. O vztahu těla, duše a ducha k Bohu Otci, Kristu a Duchu svatému pojednává již citovaný text "Jak najdu Krista?".